

TOMAS DÖMSTEDT

Katarina Taikon – Ett liv

ORDLISTA

Kämpade för romerna

självklarhet (sida 4, rad 8) här: något man tog för givet

bidrog till (sida 4, rad 9) var viktigt för att

utsätts för (sida 4, rad 10) här: får ta emot kränkningar och trakasserier

upplysa om (sida 6, rad 2) informera om

diskriminerades (sida 6, rad 3) behandlades sämre

Barndomen

uppträdde på (sida 12, rad 8) dansade och musicerade

Bortgift

skäl (sida 21, rad 14) orsaker

Familj och utbildning

rasistiska motiv (sida 28, rad 7) här: han blev troligen mördad för att han var rom

Författaren

gått i repris (sida 38, rad 7) har visats på teve igen

Arbeta med ordlistan

1. Gå tillbaka till boken. Läs meningarna där orden i ordlistan finns. Förklara med egna ord vad meningarna betyder på svenska.
2. Förklara vad orden i ordlistan betyder. Använd ditt modersmål, om du har ett annat modersmål än svenska.
3. Skriv en exempelmening med varje ord i ordlistan.
4. Flera av orden i ordlistan är verb. Vilka?

GRAMMATIK

Verb

växer, växte, vuxit

blir, blev, blivit

bidrar, bidrog, bidragit

upplever, upplevde, upplevt

kallar, kallade, kallat

1. Verben finns i kapitel 1. Läs kapitlet en gång till och se om du hittar verben.
2. Vilka av verben i listan ovan är -er verb? Vad heter verbet "ärver" i preteritum?
3. Några verb i kapitel 1 slutar på -s, till exempel: giftes bort, diskriminerades. Det betyder att de är passiva verb. Vad är det tror du? Förklara med egna ord.
4. Skriv verben "upplever" och "kallar" i passivform.

Fundament

Fundamentet är det som står före det första verbet. I en faktatext är fundamentet ofta lite längre än i andra texter. Vilka är fundamenten i meningarna nedan? Stryk under.

1. Livet i lägret var hårt.
2. Romer i Sverige hade länge försökt få myndigheterna att starta undervisning för romer.
3. Sommaren 1945 gick Katarina en månad i denna enkla försöksskola.
4. När han kontaktade en skola i Linköping skyllde rektorn på de andra föräldrarna.
5. Katarinas bror Paul försökte förhindra bröllopet.

Skriv färdigt meningen

Ändå ...

Under hela sitt liv ...

Förr i tiden ...

På den tiden ...

När ...

Nu ...

På kvällarna ...

Fram till 1959 ...

Vilket ord är inte ett tidsuttryck?

LÄSFÖRSTÅELSE

Kämpade för romerna

Vad betyder att föra en hård kamp, tror du?

Vad är Katarina Taikon mest känd för?

Föräldrarna

Vad arbetade Johan med?

Vad var ovanligt med Agda och Johans relation?

Vem var Signe?

Barndomen

Beskriv Katarinas barndom.

Skyddade Johan sina barn, tycker du?

Förföljda och utsatta

På vilket sätt blev barnen illa behandlade?

Skola

Gick Katarina Taikon i skolan?

Vart flyttade Katarina?

Bortgift

Hur var Katarinas första äktenskap?

Varför rymde hon?

Skådespelaren

På vilket sätt fick Katarina ett annat liv?

Familj och utbildning

Vem var Björn? Hur var han som person, tror du?

Vilka olika yrken har Katarina Taikon haft?

På vilket sätt var Katarinas syskon viktiga för henne, tror du?

Debattören

Vad gör en debattör? Ta hjälp av kapitlet för att förklara.

Vem var Ivar-Lo Johansson?

Var Ivar-Lo Johanssons sätt att beskriva romer typiskt för den här tiden, tycker du?

Hjälpte flyktingar

Beskriv hur Katarinas engagemang för flyktingar och för romers rättigheter påverkade hennes familj.

Vad hände när hon började skriva barnböcker?

Författaren

Vilka böcker är Katarina Taikon mest känd för?

Vad handlade de om?

Skulle du vilja läsa Katarina Taikons böcker? Motivera ditt svar.

Den sista tiden

Hur slutar boken?

SKRIVA

Gruppuppgift – Gör bilder

Fundera över vilka händelser som är viktigast i Katarina Taikons liv. Bestäm er för fyra stycken. Ta sedan ett tomt papper. Dela det pappret i fyra lika stora rutor. Försök att rita de fyra händelser som ni valt ut som de viktigaste. Skriv en kort text (bara en mening eller två) om vad som finns i varje ruta. Motivera därefter varför de här händelserna är de viktigaste.

Sammanfatta

Sammanfatta boken så kortfattat som möjligt. Vad är viktigast att veta om Katarina Taikon?

Ge ett omdöme

1. Välj ut en sida eller ett kapitel i boken som du tyckte mycket om. Förklara varför du valde just den sidan eller det kapitlet.
2. Berätta vad du tyckte om hela boken och försök förklara varför. Använd dig gärna av något exempel i boken för att förklara vad du tycker.
3. Har boken ändrat ditt sätt att tänka om något? Vad i så fall och på vilket sätt?

Beskriv

Beskriv Katarina Taikon

- Skriv en presentation av Katarina Taikon. Vem var hon? Vad har hon gjort som är viktigt? Varför är det bra att känna till vem hon var?
- Vilka egenskaper hade Katarina Taikon? Vad var hon duktig på? Vad får dig att tänka så? Använd gärna något exempel i boken för att motivera din tanke.

Beskriv och jämför dig själv

- Skriv en presentation av dig själv. Vem är du? Vad har du gjort som är viktigt eller som du är stolt över? Vilka egenskaper har du och vad är du duktig på?
- Jämför dig själv med Katarina Taikon. Vilka egenskaper har ni som är lika varandra? Vad kan du lära dig av Katarina Taikon? Vad hade hon kunnat lära sig av dig?

Ställ frågor

Om du fick ställa två frågor till Katarina Taikon, vilka skulle det vara och varför?

ANALYSERA

1. Första kapitlet i boken heter *Kämpade för romerna*. Vad gör författaren i det kapitlet (till exempel sammanfattar det viktigaste, beskriver Katarinas egenskaper, gör en tidslinje över Katarinas liv). Varför gör författaren detta i första kapitlet tror du?
2. Är resten av boken kronologisk, det vill säga berättar författaren i tidsordning om Katarina Taikons liv?
3. Författaren har gjort ett urval av allt som Katarina Taikon upplevde i sitt liv. Vad berättar han om och varför? Vad tror du att han har valt att inte berätta om?